

Someron kaupungin perusturvan

Kotoutumisohjelma 2022-2024

Sisällysluettelo

1.	Johdanto.....	3
2.	Kotoutumistyön ohjaus.....	5
2.1.	Valtakunnallinen ohjaus.....	6
2.2.	Someron kaupungin kotoutumisohjelma	6
3.	Mistä kotoutuminen muodostuu?	7
4.	Kotoutumistyön rahoitus	10
5.	Maahanmuuttajat ja kotoutuminen Somerolla.....	11
5.1.	Väestönkasvu.....	11
5.2.	Humanitäärinen vastaanotto.....	12
5.3.	Hyvät väestösuhteet ja kulttuurien välinen vuoropuhelu.....	13
5.4.	Kunnan palvelut kotoutujan tukena.....	13
5.5.	Yhteisöt ja yhdistykset sekä vapaaehtoistyö Somerolla	14
6.	Ohjelmakauden 2022–2024 tavoitteet ja seuranta	15
6.1.	Tarkennukset palveluittain	15
7.	Lähteet ja lisätietolinkit	20

1. Johdanto

Lain (1386/2010) mukaisesti kunnan on kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi laadittava Kotoutumisohjelma. Ohjelma toimii kotoutumista tukevien palvelujen suunnittelun, ohjauksen ja kehittämisen välineenä. Ohjelmassa otetaan huomioon kaikki kunnan alueella asuvat maahan muuttaneet oleskelun perusteesta riippumatta.

Kotoutumisohjelmassa esitettyjen kotoutumisen edistämisen toimien tavoitteena on kannustaa nopeaan kielitaidon saamiseen ja yhteiskunnalliseen osaamiseen liittyvään kotoutumiseen. Lisäksi tuetaan maahanmuuttajan pyrkimystä saavuttaa kantaväestöön kuuluvien kanssa yhdenvertainen asema kuntalaisena koulutuksen, työllisyyden ja sosiaalisen elämän saroilla. Mahdollisuuksien mukaan tuetaan maahanmuuttajan halua ylläpitää äidinkielen taitoaan sekä yhteyttä syntymäalueensa ihmisiin ja kulttuuriin.

Tavoitteiden toteutumiseen tarvitaan kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten ja toimijoiden (järjestöt, yhteisöt, kansalaisyhteiskunta) vahvaa yhteistyötä. Kotoutumiseen halukkaalla on ensisijainen velvollisuus kotoutumiseen, mitä kotoutumisen edistämällä tuetaan. Kotoutumispalveluissa asiakkaita ohjataan ensisijaisesti opiskelemaan suomen kieltä, ymmärtämään Suomen kulttuuria, arvoja ja historiaa sekä hankkimaan muita tarvittavia ammatillisia valmiuksia osana kotoutumisprosessia.

Yhteiskunnalla on velvollisuus tarjota maahanmuuttajille riittävät mahdollisuudet kotoutumiseen ja osallistumiseen, mutta toisaalta oikeus odottaa maahanmuuttajien aktiivisesti osallistuvan oman kotoutumisensa ja tilanteensa edistämiseen. Onnistunut kotoutuminen edellyttää myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä.

Oikea-aikaiset maahanmuuttajien tarpeisiin perustuvat alkuvaiheen palvelut ja toimintatavat nopeuttavat kotoutumista ja vähentävät pitkäkestoisten palvelujen tarvetta. Kotoutumista tukevia toimenpiteitä tulee kehittää yhä vahvemmin osaksi kaupungin peruspalveluja. Vapaa-ajan, harrastamisen ja vaikuttamisen verkostojen kautta maahanmuuttaja pääsee nopeammin osaksi yhteisöä. Tämä lisää kulttuurien välistä vuoropuhelua ja kaksisuuntaista kotoutumista. Koulutus- ja työllistymispolkuja tulee sujuvoittaa yhä edelleen ja varmistaa asiakasohjauksen yksilöllinen riittävyys.

Nykyisellä hallituskaudella valmistellaan useita uudistuksia, joilla on liittymäpintoja maahanmuuttajien kotoutumiseen (mm. työvoima- ja yrityspalveluiden uudistaminen, sote-uudistus, työvoimapaalveluiden mallin uudistaminen). Valtioneuvoston selonteko nostaa esiin kotoutumisen uudistamistarpeita. Selonteko korvaa tällä hetkellä valtion kotoutumisohjelman. Kun valtion uudistuksiin liittyvä työ etenee, päätetään kotoutumisen edistämisen tehtävien muutoksista ja rahoituksesta. Valmisteilla on kotoutumislain uudistaminen. Tavoitteena on uusi kotoutumisen edistämistä annettu laki, jolla kumottaisiin voimassa oleva laki. Tavoiteltu voimaantuloaika lakiuudistukselle on vuonna 2024 samanaikaisesti TE-palvelujen uudistuksen kanssa.

Tämän hetkisessä hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kotoutumisen edistämistä ja samalla kumottaisiin voimassa oleva saman niminen laki. Kotoutumista edistäviä palveluita järjestettäisiin osana uutta kunnan kotoutumisohjelmaa sekä muina kotoutumista edistävinä yleisen palvelujärjestelmän mukaisina palveluina. Kunnan kotoutumisohjelma olisi maahanmuuttajien alkuvaiheen kotoutumispalveluiden kokonaisuus, jonka vähimmäisisällöstä säädettäisiin lailla. Kotoutumisohjelmaan sisältyisi vähintään osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvi-

ointi, kotoutumissuunnitelma, uusi monikielinen yhteiskuntaorientaatio, koulutusta, muita palvelutarpeeseen perustuvia kotoutumista ja työllistymistä edistäviä palveluita, ohjausta ja neuvontaa sekä jatko-ohjaus ohjelman päättyessä.

Kotoutumishjelma hyväksytään kaupungin valtuustossa. Kotoutumishjelman toimeenpanosta vastaavat asianomaiset toimialat. Ohjelmakokonaisuuden laatimisesta ja seurannasta on vastannut perusturvatoimi, mutta vuoden 2023 jälkeen vastuutaho tulee määritellä uudestaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden siirtyessä hyvinvointialueelle ja kotoutumiseen liittyvän kokonaisuuden jäädessä kaupungin järjestämisvastuulle.

Lakiehdotuksella lyhennettäisiin kotoutumissuunnitelman voimassaolon enimmäisaikaa ja tehostettaisiin jatko-ohjausta työelämään tai yleisiin työllisyys- tai koulutuspalveluihin. Esityksellä lisättäisiin kotoutumissuunnitelmien tavoitteellisuutta ja vahvistettaisiin kotoutumisen edistämisen työelämlähtöisyyttä. Kotoutumishjelmaan sisältyvään kieli- tai kotoutumiskoulutukseen lisättäisiin kielitaidon päättöttestaus ja omaehtoisten opintojen tukemisen edellytyksiä muutettaisiin siten, että maahanmuuttajan olisi mahdollista suorittaa loppuun kotoutumissuunnitelman voimassaoloaikana aloitettu, työttömyysetuudella tuettava omaehtoinen opintokokonaisuus. Maahanmuuttajien koulutus- ja työllistymispolkuja tehostettaisiin vahvistamalla osaamisen tunnistamista ja kotoutumiskoulutuksen yhteensovittamista muiden työllisyys- ja koulutuspalveluiden kanssa. Kotoutumista edistettäisiin myös muilla kuin kotoutumishjelman palveluilla, osana kunnallisia perus- tai työllisyyspalveluita, kansallista koulutusjärjestelmää, hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluita taikka järjestöjen, yhdistysten tai yhteisöjen toimintaa.

Lakiehdotuksessa ehdotetaan säädettäväksi viranomaisten tehtävistä ja yhteistyöstä kotoutumisen edistämässä sekä kotoutumisen edistämisen yhteensovittamisesta ja seurannasta hallinnon eri tasoilla. Kotoutumisen edistämisen valtavirtaistamista ja yhteensovittamista vahvistettaisiin soveltamalla kotoutumisen edistämisen suunnittelu ja kehittäminen yhteen muun valtakunnallisen, alueellisen ja paikallisen suunnittelun kanssa. Erityisesti yhteensovittamista tehtäisiin työllisyyden, osaamisen kehittämisen, hyvinvoinnin ja terveyden sekä osallisuuden edistämisen suunnittelun kanssa. Kotoutumisen edistämisen kehittämisen kannalta keskeiset ministeriöt määrittäisivät kukin omaa hallinnonalaansa varten kotoutumisen edistämisen kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet osana hallinnonalansa toiminnan ja talouden suunnittelua.

Kunnan vastuuta kotoutumisen edistämisestä lisättäisiin ja kunnalle säädettäisiin tehtäväksi laatia osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi sekä kotoutumissuunnitelmat sekä työttömiksi työnhakijoiksi ilmoittautuneille, että työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille. Kotoutumislakia koskevalla lakiehdotuksella lisättäisiin erityisesti työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien, kuten kotona lapsia hoitavien vanhempien, tavoittamista kotoutumista edistäviin palveluihin ja vahvistettaisiin kotoutumisen edistämisen monialaisuutta. Haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, kuten kiintiöpakolaisten ja alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden, osalta yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen välillä olisi keskeistä ja heille laadittaisiin edellä mainittu arviointi ja kotoutumissuunnitelma monialaisesti.

Kotoutumislakia koskevalla lakiehdotuksella selkeytettäisiin kansainvälistä suojelua saavien kuntaan ohjaamista ja eri viranomaisten vastuita kiintiöpakolaisten vastaanoton alkuvaiheessa. Ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten asumisen ja tuen järjestämisestä tulisi osa hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaa sosiaalihuoltoa. Esityksellä esitetään muutettavan sosiaalihuoltolakia, vapaasta sivistystyöstä annettua lakia, henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annettua lakia sekä muita kotoutumislakia koskevaan lakiehdotukseen liittyviä lakeja.

Kotoutumislakia koskevan lakiehdotuksen mukaan osa valtion kunnille korvaamista erityiskustannuksista säilytettäisiin nykyisellään ja osa korvattaisiin jatkossa hyvinvointialueille. Esityksen mukaan valtio maksaisi kunnille ja hyvinvointialueille laskennallista korvausta kansainvälistä suojelua saavien vastaanotosta ja kotoutumista edistävien palvelujen järjestämisestä. Korvausjärjestelmän yksinkertaistamiseksi osa nykyisin erikseen korvattavista kustannuksista, kuten tulkitsemisesta aiheutuneet kustannukset, sisällytettäisiin osaksi laskennallista korvausta. Lisäksi osa kustannuksista, esimerkiksi uuden monikielisen yhteiskuntaorientaation sekä matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelujen järjestäminen, esitetään korvattavan kunnille osana peruspalvelujen valtionosuutta.

2. Kotoutumistyön ohjaus

Kunakin hallituskauden kotoutumisen edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet määritellään valtioneuvoston hyväksymässä valtion Kotoutumisohjelmassa (VALKO). Pääministeri Marinin hallituskaudella VALKO:n korvaa eduskunnalle keväällä 2021 annettu selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista (luku 7). Selvityksen mukaan nykymuodossaan kotoutumisen toimenpiteet eivät riittävän hyvin tavoita kaikkia maahanmuuttajia. Panostuksia ja muutoksia tarvitaan laajasti työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen.

Maahanmuuttajien työllisyysaste kasvaa maassa asumisen myötä hitaasti. Someron kaupungin kotoutumisohjelmassa peilataan selonteossa esitettyjä asioita kotoutumistyön kehittämiseen. Maahan muuttaneet ovat kuntalaisina oikeutettuja kunnan palveluihin. Palvelukohtaisen lainsäädännön rinnalla tunnistetaan maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvä lainsäädäntö.

2.1. Valtakunnallinen ohjaus

2.2. Someron kaupungin kotoutumisohjelma

Kotoutumisohjelma edistää osaltaan kaupunkistrategian strategisten päämäärien toteutumista. Kotoutumisohjelman avulla yhteensovitetaan kotoutumista tukevaa toimintaa, joka integroituu yhä vahvemmin osaksi peruspalveluja. Kansalaisyhteiskunnan toiminnalla on keskeinen merkitys julkisten palvelujen täydentäjänä.

Kotoutumisohjelma 2022–2023 tavoitteita ja toimenpiteitä ohjaavat linjaukset:

Edistämme maahanmuuttoa koskevan keskustelukulttuurin rakentumista

Eri väestöryhmien välisen vuorovaikutuksen merkitys korostuu arkipäivän tilanteissa ja lähiyhteisössä. Kunnan ja järjestöjen rooli on keskeinen hyvien väestösuhteiden edistämiseksi ja syrjinnän ja rasmin ehkäisyssä.

Kotoutumisohjelman tavoitteet ja toimenpiteet edistävät vuoropuhelua ja seuraavat asenneilma-
piiriä ja tunnistavat syrjinnän vaikutuksia. Edistämme maahanmuuttajataustaisten asukkaiden ja
järjestötoimijoiden osallistumista ja vaikuttamista. Kehitämme maahanmuuttajille kohdennettua
viestintää. Kaupungissa tehdään yhdenvertaisuussuunnittelua, jonka avulla puretaan ja vähenne-
tään syrjinnän vaikutuksia.

Kannamme vastuuta humanitäärisestä maahanmuutosta

Somero vastaanottaa kuntapaikoille kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä, jotka ovat kiintiöpa-
kolaisia tai oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita. Kuntaan saapuu myös itsenäisenä muut-
tajina henkilöitä, jotka ovat tulleet Suomeen samalla tavoin. Kotoutumisen alkuvaiheessa he tar-
vitsevat tietoa, neuvontaa

ja ohjausta. Kohdennettujen palvelujen ja toimenpiteiden järjestäminen varmistaa oikeudenmu-
kaisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumisen. Kielen ja kulttuurin opiskelun myötä osallisuus ja
vastuunotto omasta elämästä mahdollistuu yhä paremmin.

Tarvitsemme osaavaa työvoimaa ja on tärkeää, että kuntaan muuttavat kotoutuvat Somerolle

Maahanmuutto on kaupungin työvoiman määrää nostava tekijä. Työvoiman kansainvälistyessä
kiinnitetään yhä enemmän työn ja opiskelun vuoksi Suomeen muuttaneiden paikalliseen kotoutu-
miseen. Tunnistamme vieraskielisen väestön erityistarpeet ja kahdensuuntaisen kotoutumisen
merkityksen. Asiakasohjausta on saatavilla riittävästi. Kotoutumista edistetään yhteisöjen ja ver-
kostojen yhteistyönä.

Edistämme vieraskielisten työllistymistä ja työ- ja opiskeluperusteista maahanmuuttoa

Yritysten ja muiden toimijoiden toimintaedellytyksiä tarkastellaan myös maahanmuuton ja vieras-
kielisen työvoiman saatavuuden näkökulmasta. Ohjelmakauden aikana nostetaan esiin vieraskie-
lisen työvoimaan liittyviä kysymyksiä, yhteistyönrakenteita ja kehittämiskohteita.

3. Mistä kotoutuminen muodostuu?

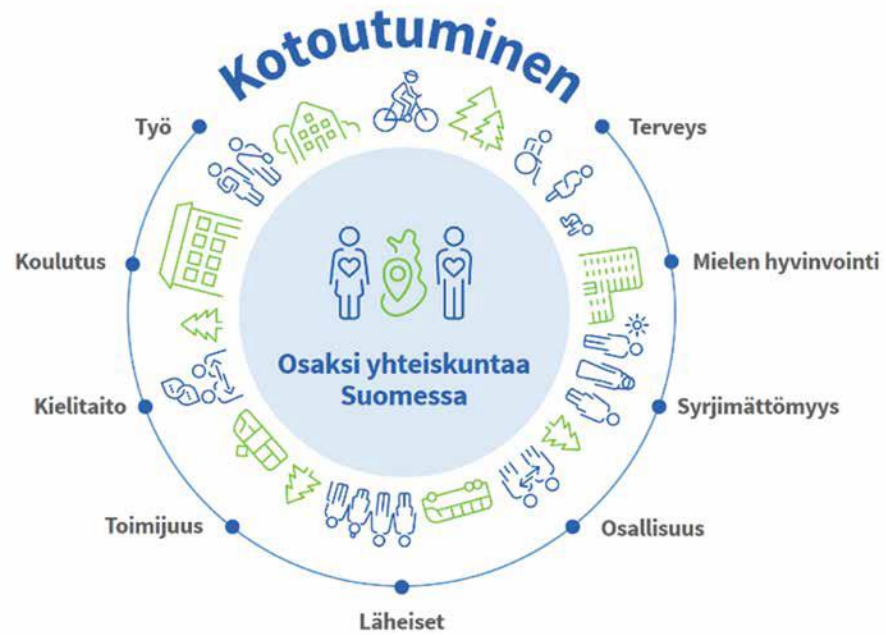
Kotoutumisessa on kyse eri-ikäisten, eri vaiheissa olevien ihmisten asettautumisesta uuteen kult-
tuuriin ja kaupunkiin. Taustasyyt Suomeen tulolle ovat yksilölliset ja tällöin lähtökohdat kotoutu-
miselle ovat erilaiset. Maahan muuttanut tarvitsee erilaisia ohjaus- ja neuvontapalveluja, peruspal-
veluja, tukipalveluja, asettautumisen verkostoja, vertaistukea, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, opis-
kelu- ja työpaikkoja.

Kotoutumista edistävää toimintaa ja palveluja tarjotaan niin päällekkäisinä kuin peräkkäisinä toi-
mintoina. Verkoston toimijoiden tulee olla tietoisia toisistaan ja tunnistaa myös keskinäinen syner-
gia. Yhdessä toimien tuotetaan kattavasti kotoutujille kohdennettuja palveluja ja mahdollistetaan
integroituminen kuntalaisen palveluihin ja osallisuus kuntalaisena.

Kotoutumistyöhön vaikuttaa digitaalisten palvelujen yleistyminen. Sen nähdään tukevan toimin-
nan uudistumista ja asiakaslähtöisten palveluiden kehittämistä. Yhä laajemmalle kohderyhmälle
pystytään tarjoamaan tietoa ja neuvontaa.

Digitaaliset palvelut ovat myös haaste maahanmuuttajille. Palvelujen käyttämiseen tarvitaan taitoja, tietoja ja välineitä, joita ei välttämättä ole kaikilla. Merkittävänä kotoutumisen edistäjänä on yhteiskunnassa tarvittavien tietojen taitojen hankkiminen ja saavuttaminen. Ohjelmakaudella tulee panostaa maahanmuuttajien digiosaamisen kehittämiseen. Palvelujen tulee tunnistaa maahanmuuttajat digipalvelun käyttäjinä; kuinka asiakas opastetaan palvelun käyttäjäksi.

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

www.thl.fi/monet

TURVAPAIKKA-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO
Euroopan unionin tuella

ELY-KESKUS:

Kuntiin ohjaaminen sekä kotoutumisen tuki. Alueellisen työpaikka- ja koulutustilanteen ylläpito.

Suomeen muutetaan
työn, perheen ja
opiskelun vuoksi.
Suomi vastaanottaa
myös kiintiöpakolaisia.

VASTAANOTTOKESKUS

Turvapaikanhakijat
ilmoittavat hake-
vansa turvapaikkaa
saapuessaan
maahan.

**MAAHANMUUTTO-
VIRASTO:**
Myöntää oleskeluluvan.

KUNTAAN MUUTTO

**DIGI- JA VÄESTÖ-
TIETOVIRASTO**
Rekisteröityminen
kunnan asukkaaksi

KELA, VERO

KUNTA:

- asumisen järjestelyt
- toimeentuloon liittyvien asioiden vireille laitto
- alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma
- kunnan palvelut kotoutujan tarpeen mukaan (esim. sosiaali- ja terveyspalvelut, varhaiskasvatus, perusopetukseen valmistava opetus ja perusopetus, kotoutumista edistävää koulutusta esim. kotivanhemmille).

TE-PALVELUT:

- alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma
- kielitaidon lähtötason testaus
- kotoutumiskoulutus
- työllistämistä ja yrittäjyyttä edistävät palvelut (esim. palkkatuettu työ, työkokeilu, starttiraha, nopean työllistymisen kokeilu).

OPPILAITOKSET:

Opiskelu, omaehtoinen opiskelu ja avoimet kurssit

ELINKEINÖELÄMÄN TOIMIJAT:

työ, työkokeilut, harjoittelut ja palkkatuettu työ

KOLMAS SEKTORI:

Monipuolista toimintaa jo vastaanottovaiheesta asti. Vertaisryhmät, vapaaehtoistyö, kielikurssit, mentorointi, harrasteet

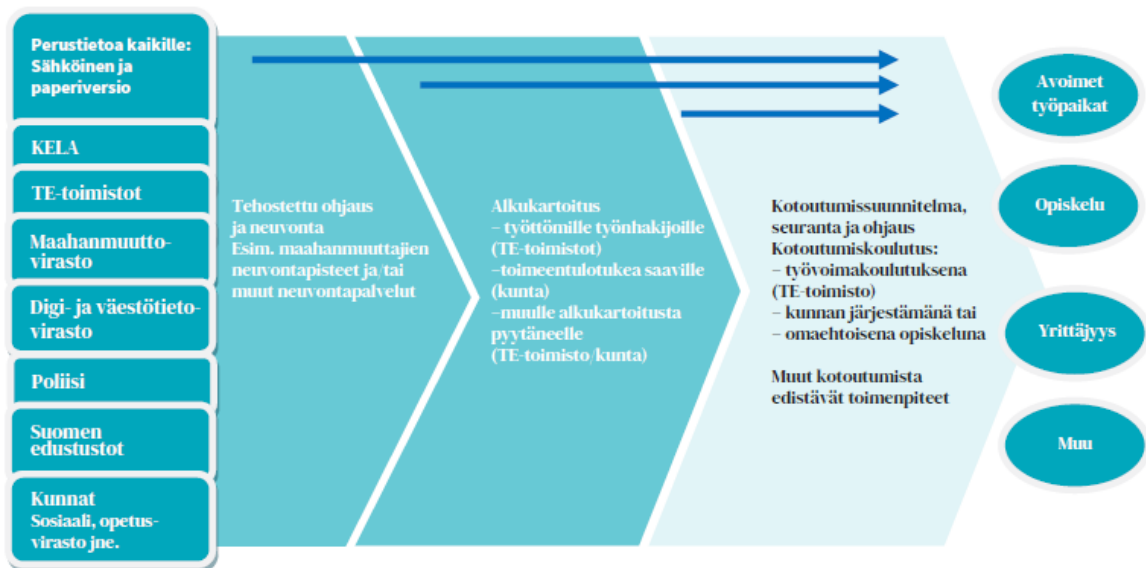
Viranomaisyhteistyö

Kotoutujan ympärillä on laaja viranomaisverkosto, jonka on lain mukaan kehitettävä monialaista yhteistyötä.

Kotoutumisen alkuvaiheessa asiointi eri viranomaisen luona voidaan kokea monimutkaiseksi ja vaikeaselkoiseksi. Yhteistyössä tapahtuvalla tiedottamisella, neuvonnalla ja asiakasohjauksella varmistetaan sujuva asiointi sekä lisätään maahanmuuttajan valmiutta jatkossa hoitaa itsenäisesti omia asioitaan.

YKSILÖLLISET KOTOUTUMISTA EDISTÄVÄT PALVELUT

Lähde kotoutuminen.fi

Maahanmuuttajat ovat heterogeeninen ryhmä, joista osan voidaan katsoa kuuluvan heikommassa asemassa oleviin kuntalaisiin. Heidän tilannettaan tarkastellaan hyvinvointipalvelujen työryhmissä.

Kuntalaisten kokemus turvallisuus on merkittävä osa hyvinvointia. Maahanmuuttajalle turvallisuuden kysymykset nousevat esiin ennakkoluulojen, syrjinnän ja rasismien kautta. Kantäväestö vastavasti voi kokea uhkaa lisääntyvästä maahanmuutosta ja sen lieveilmiöistä. Turvallisuuden näkökulmia käsitellään viranomaisten yhteistyöryhmissä.

Eduskunnalle annetussa selonteossa nostetaan esiin työttömänä työnhakijana ja työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille suunnatun kotoutumisen alkuvaiheen palveluprosessin kehittäminen.

Kotoutumispalvelut tekevät asiakaskohtaista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Lisäksi se suunnittelee ja toteuttaa asiakkaille järjestettäviä yhteisinfoja TE-toimiston, sosiaali- ja terveydenhuollon, Kelan, kaupungin palvelujen sekä tarvittaessa muiden tahojen (esim. poliisi, pelastuslaitos, velkaneuvonta) kanssa tarvelähtöisesti.

4. Kotoutumistyön rahoitus

Kunnille myönnetään valtionosuuksia, joiden tarkoituksena on taata kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuus koko maassa. Valtionosuuden laskennassa huomioidaan vieraskielisyyden perusteella määritellyt laskennalliset korvaukset.

Peruspalvelujen valtionosuus kohdistuu vieraskielisten kuntalaisten peruspalvelujen käyttökustannuksiin. Valtionosuuksia kohdistuu myös maahanmuuttajille koulutuksen valtionosuuksien kautta.

Työnhakijana olevien maahanmuuttajien palvelut rahoitetaan osana julkisia työvoima- ja yrityspalveluita.

Kunnalle maksetaan valtion varoista korvauksia pakolaisten vastaanotosta ja kotoutumisen edistämistä sekä laskennallisten että todellisten kustannusten perusteella. Kotoutumislain mukaisesti korvaukset tulee käyttää pakolaisten ohjaukseen, neuvontaan ja muuhun kotoutumista tukevan toiminnan järjestämiseen.

Korvaukset jakautuvat laskennallisiin korvauksiin ja toteutuneiden kulujen mukaan maksettaviin korvauksiin. Korvattavia kustannuksia ovat:

- laskennallinen korvaus pakolaisten ohjauksen, neuvonnan ja muun kotoutumista tukevan toiminnan järjestämisestä
- alkukartoituksen järjestäminen
- sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannukset
- kunnan maksama toimeentulotuki
- tulkkaus- ja käännöspalvelujen hankinta
- ilman huoltajaa maassa asuvien lasten ja nuorten tuki
- paluumuuttoavustus
- entisen Neuvostoliiton alueelta peräisin olevista henkilöistä aiheutuvien kustannusten korvaaminen
- sodissa vapaaehtoisina palvelleista henkilöistä aiheutuvien kustannusten korvaaminen
- ihmiskaupan uhrille annettujen palveluiden ja tukitoimista aiheutuvien kustannusten korvaaminen

Kotoutumispalveluita kehitetään usein hankerahoituksella. Somerolla olisi tarpeen kehittää maahanmuuttajien tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

5. Maahanmuuttajat ja kotoutuminen Somerolla

5.1. Väestönkasvu

Vieraskielisen väestön kasvu vaikuttaa Suomessa väestö- ja ikärakenteeseen 2020- ja 2030-luvuilla. Suomeen suuntautuvasta muuttoliikkeestä yli 90 prosenttia on työ-, perhe- ja opiskelupeleistä. Vastaavasti alle 10 prosenttia muuttoliikkeestä on ollut ennen Ukrainan tilanteen kärjistyistä humanitääristä maahanmuuttoa. Palvelujen suunnittelussa tulee huomioida yhä monimuotoisempi väestö ja siitä nousevat erityiskysymykset.

Vieraskielisten määrä on kasvanut noin 100 henkilöllä viimeisen kymmenen vuoden aikana. Jos sama kehitys jatkuu, on Somerolla noin 400 vieraskielistä vuoteen 2030 mennessä. Somerolla suurimmat kieliryhmät ovat olleet työllistymisen vuoksi Suomeen saapuvat virolaiset, ukrainalaiset ja venäläiset.

Mikäli maahanmuuttajat saadaan integroitua suomalaiseen yhteiskuntaan niin, että he pärjäävät työmarkkinoilla, maahanmuutolla voi olla merkittävä myönteinen vaikutus julkiseen talouteen. Tulevalla ohjelmakaudella selvitetään vieraskielisten työllisyyskehitystä Somerolla ja tehdään kohdennettuja toimenpiteitä osana työllisyysohjelmaa.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ulkomaan kansalaiset, % väestöstä	1,9	2,1	2,4	2,3	2,5	2,5	2,5	2,8	2,8	2,8
Ulkomaalaisten kansalaisten lukumäärä	177	188	218	210	223	222	218	240	242	241
Vieraskielisten osuus %	2,3	2,4	2,8	2,8	3,0	3,1	3,0	3,4	3,6	3,7
Vieraskielisiä	209	222	257	251	267	273	266	294	308	313

Taulukko 1. Ulkomaan kansalaiset ja vieraskieliset Somerolla

Vieraskielisistä:	
Ruotsi	46
-miehet	27
-naiset	19
Bulgaria	10
-miehet	7
-naiset	3
Puola	12
-miehet	9
-naiset	3
Thai	16
-miehet	2
-naiset	14
Ukraina	56
-miehet	29
-naiset	27
Venäjä	34
-miehet	18
-naiset	16
Viro	112
-miehet	64
-naiset	48

* muiden kielten osalta alle 10 henkilöä ei nouse tilastoon

Taulukko 2. Vieraskielisten pääasialliset kielet 2021

Edellä mainitut taulukot eivät sisällä vuoden 2022 Ukrainan tilanteesta johtuen saapuneita vastaanottokeskuksen asukkaita.

5.2. Humanitäärinen vastaanotto

Suomeen on saapunut vuosikymmenten ajan henkilöitä, jotka hakevat kansainvälistä suojelua turvapaikanhakijoina. Kiintiöpakolaisia on vastaanotettu 1970-luvulta alkaen. Vuodesta 1985 alkaen valtion vastaanotolle on määritelty vuosittainen kiintiö.

Someron kaupunki antaa kuntapaikkoja turvapaikkaprosessin kautta tulleeille oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille ja kiintiöpakolaisille kaupungin päätöksenteon mukaisesti. Somero

vastaanottaa vuosittain noin 10 henkeä, kuitenkin niin, että yksittäisenä vuotena määrä voi olla suurempikin. ELY-keskus pyrkii sijoittamaan Somerolle mahdollisimman suurelta osin samaa kansallisuutta

edustavia pakolaisia. Lisäksi kuntaan saattaa muuttaa itsenäisesti kansainvälisen suojelun piiriin kuuluvia henkilöitä muista kunnista, vastaanottokeskuksista ja perheenyhdistämisen kautta.

Vastaanotosta on tehty *Sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä* Varsinais-Suomen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY- keskus) kanssa 28.4.2017. Sopimus on toistaiseksi voimassa ja se päivitetään Kotoutumisohjelman päivityksen yhteydessä. Sopimuksen perusteella valtionkorvauksia voidaan hakea kaikista kunnassa asuvista, korvausten piirissä olevista henkilöistä.

Kuntapaikoille vastaanotettavat henkilöt voivat olla oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita tai kiintiöpakolaisia. Vastaanottotyö tehdään kotoutumispalvelujen ja Someron kaupungin sosiaalityön maahanmuuttajapalvelujen yhteistyönä. Kotoutumista tuetaan laajasti eri kaupungin ja kolmannen sektorin palveluissa ja toiminnoissa.

Ohjelmakaudella 2022–2024 jatketaan edelleen pakolaisten vastaanottoa n. 10 henkilöä/vuosi.

Somerolle on perustettu 230 henkilön vastaanottokeskus huhtikuussa 2022. Vastaanottokeskuksen toiminnasta vastaa Kotikunta Oy ja toiminta on maahanmuuttoviraston alaista.

5.3. Hyvät väestösuhteet ja kulttuurien välinen vuoropuhelu

Kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa turvallisuutta. Turvallisuus luo pohjaa hyvinvoinnille. Hyvinvointia ei voi olla ilman turvallisuutta. Valtioneuvoston sisäisen turvallisuuden selonteossa 2021 tavoitteeksi esitetään entistä turvallisempi maa kaikille ihmisille ja ihmisryhmille. Suhtautuminen maahanmuuton eri muotoihin katsotaan aiheuttavan yhteiskunnallisia jakolinjoja.

Kotoutumiseen vaikuttaa kotoutumispalvelujen ja yksilön oman prosessin lisäksi yhteiskunnan vastaanottavuus, asenneilmapiiri ja syrjintä. Someron kaupungissa arvioidaan toimintaympäristön tilaa ja keskeisiä asioita kirjataan strategiaan, ohjelmiin ja suunnitelmiin. Toimintaympäristön arvioissa tunnistetaan keskeiset turvallisuusongelmat ja -haasteet ja sellaiset ilmiöt, jotka voivat heikentää turvallisuutta tällä hetkellä tai tulevaisuudessa, ellei niihin puututa. Turvallisuudensuunnittelu on viestintää ja avointa hallintoa. Alueen tosiasiallisista turvallisuusongelmista kerrotaan, niiden laajuudesta, mitä niille tehdään ja miten turvallisuutta yleisesti edistetään.

Hyvinvointikertomuksen indikaattoreilla seurataan hyvinvoinnin tilaa. Tässä suunnittelussa ja seurannassa mukana ovat myös väestösuhteiden ja turvallisuuden ilmiöt.

5.4. Kunnan palvelut kotoutujan tukena

Selonteon (VALKO 2021) esityksillä pyritään edistämään kotoutumista laaja-alaisesti: työllisyyttä, terveyttä ja arjen hyvinvointia, perheiden kotoutumista, osallisuutta ja hyviä väestösuhteita.

Eri osa-alueet tukevat myös toisiaan: esimerkiksi työllistyminen edistää osallisuutta ja hyvinvointia, hyvä terveys työllistymistä ja hyvät väestösuhteet hyvinvointia. Vanhempien ja koko perheen kotoutumisen tukeminen edistää myös lasten kotoutumista.

Maahanmuuttajataustaisten kuntalaisten määrän lisääntyessä on kiinnitettävä huomiota peruspalvelujen toimintaan. Saavuttaako vieraskielinen ja kulttuuria tuntematon kuntalainen tiedon palvelusta ja pystyykö hän asioimaan siellä? Peruspalvelut palvelevat kaikkia kuntalaisia. Kohdennetuilla palveluilla ja toimilla edistetään kotoutumista ja varmistetaan elämisen perusasioiden toteutuminen. Maahanmuuttajille kohdennettuja palveluja ovat esimerkiksi sosiaalitoimiston maahanmuuttajia tukevat palvelut, Somero-opiston suomenkielenkurssit, perusopetusikäisten valmistava opetus ja suomen kielen ja oman äidinkielen opetus.

Selonteossa yhtenä toimenpiteenä esitetään ohjauksen ja neuvonnan vakinaistaminen ja vahvistaminen kaikille Suomeen muuttaneille maahanmuuton perusteesta, elämäntilanteesta tai maassa asutusta ajasta riippumatta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisvastuun siirtyessä hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Tämä tarkoittaa sitä, että perusturvatoimi ei voi enää 2023 jälkeen hoitaa kotoutumislain mukaisten palvelujen toimeenpanoa. Niissä kunnissa, joissa kotoutumista edistävä toiminta on organisoitu sosiaalitoimeen, tulee tämä huomioida hallinnollisesti, organisatorisesti ja henkilöstöressurssin osalta. Erityisesti henkilöstöressurssin osalta kunnan tulee kiinnittää huomiota siihen, että kuntaan jää resursseja hoitaa kotoutumislain mukaisia tehtäviä esim. maahanmuuttokoordinaattorin toimesta. Uusi tilanne aiheuttaa myös uudistukseen liittyen asiakastietojärjestelmän hankkimisen tarpeen. Kotoutumislain mukaan maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelmaa laadittaessa tulee huomioida esimerkiksi terveydentilasta ja muista henkilökohtaisista olosuhteista johtuvat palvelutarpeet. Maahanmuuttajien sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeeseen vastataan pääosin peruspalveluilla, mutta tarpeen mukaan myös erityispalveluilla, kuten lastensuojelun ja sosiaalipäivystyksen palveluilla. Erityisen tuen tarvetta voi esiintyä etenkin kiintiöpakolaisina ja turvapaikanhakijoina maahan tulleiden joukossa. Pakolaisuuteen johtaneet tapahtumat ovat saattaneet aiheuttaa eritasoisia traumatisoitumista, jolloin trauman tunnistamiseen ja hoitamiseen tarvitaan osaamista sekä perus- että erityispalveluissa.

5.5. Yhteisöt ja yhdistykset sekä vapaaehtoistyö Somerolla

Järjestöt, seurakunnat ja monimuotoinen kansalaistoiminta vahvistavat kotoutumista ja oppimista samalla, kun ne tuovat valtaväestöä ja maahan muuttaneita yhteen. Yhteisöjen ja yhdistysten toimintojen kautta voi saada ystäviä, verkostoja ja yhteisön ympärilleen. Toiminnan kautta saa tietoja ja taitoja, jotka helpottavat uudessa ympäristössä toimimista. Kotoutujat voivat lähteä järjestöihin myös itse toimijoiksi ja vapaaehtoisiksi. Kaikki tämä tukee ja antaa voimaa kotoutumisprosessissa.

Tulevaisuudessa harkittavaksi tulee, hakeutuuko Someron kaupunki työ- ja elinkeinoministeriön kotoutumisen Kumppanuusohjelmaan. Kumppanuusohjelman toiminta perustuu avoimeen vuoropuheluun, jossa haastetaan ajattelumalleja, tuotetaan ajankohtaista tietoa, jaetaan onnistuneita käytäntöjä ja kehitetään toimintaa eteenpäin, rakennetaan rajoja rikkovaa, monialaista yhteistyötä. Tavoitteena on luoda yhteisiä foorumeita, joissa on mahdollista käydä avointa keskustelua ja välitetään tuoreinta tietoa.

6. Ohjelmakauden 2022–2024 tavoitteet ja seuranta

Ohjelmakaudella 2022–2024 vahvistetaan poikkileikkaavasti kaikissa palveluissa ja verkostoyhteistyössä:

- maahanmuuttajakuntalaisen osallisuutta ja integroitumista kaupunkiyhteisöön
- kotoutumisen alkuvaiheen palveluja ja tukitoimia erityisesti työllistymisen, työperäisen muuton ja työelämän ulkopuolelle jäävien osalta.

Luvussa 6.1. kuvataan toteuttamiseen liittyviä toimenpiteitä palvelu- tai toimijakohtaisesti.

Tilastoja ja rekisteripohjaista tietoa sekä paikallistason verkostosta saatavaa laadullista tietoa kansalaisten ja vieraskielisten määrän kehittymisestä seurataan, vieraskielisille kohdennettujen palvelujen asiakasmääristä, työllisyys- ja koulutusasteesta sekä osallisuuden ja hyvinvoinnin asteesta saatavilla olevaa rekisteripohjaista tietoa ja paikallistason verkostosta saatavaa laadullista tietoa.

Kotoutumisen indikaattorit -tietokannan avulla voidaan seurata kotoutumisen tilaa Suomessa. Tietokanta on toteutettu PX-Web-tekniikalla ja se on Tilastokeskuksen ylläpitämä. Kotoutumisen.fi verkkosivustolle on koottu laajasti maahanmuuttoon kotoutumiseen liittyvää tietoa.

6.1. Tarkennukset palveluittain

Maahanmuuttajataustaisten kuntalaisten tarpeet tunnistetaan palvelujen suunnittelussa. Suunniteltujen toimien toteutuminen kuvataan osana palvelun raportointia.

KOTOUTUMISPALVELUT	
Koordinoi kotoutumisen alkuvaiheen palveluja, vastaanottaa pakolaiset, vastaa kotoutumissuunnitelmien laadinnasta työvoiman ulkopuolella oleville ja toimii asiantuntijana erilaisissa kotoutumisen kysymyksissä. Maahanmuuttoasioihin nimetään Someron kaupungille henkilö, joka koordinoivana viranomaisena antaa tietoa, ohjausta ja neuvontaa kaikilla taustoilla Somerolle muuttaville vieraskielisille kuntalaisille.	
Tavoite 2022-2024	Toimenpide 2022-2024
Vieraskieliset kuntalaiset ja verkosto saavat ohjausta ja neuvontaa. Palvelu tunnustetaan.	Päätetään kotoutumisesta vastaava taho ja henkilö 1.1.2023 alkaen Työllisyyspalveluiden ja kotoutumispalveluiden kokonaisuus kaupungin palveluna muodostuu selkeäksi kokonaisuudeksi Paikallisen toiminnan vakiinnuttaminen työllisyyspalveluiden ja TE2024 -uudistuksen osana
Etäpalvelu ja verkkotiedottaminen: tieto, neuvonta, ohjaus	Tiedotus ja sähköisen asiainnin vahvistaminen. Selkeäkielisen viestinnän kehittäminen.
Kaupungin, hyvinvointialueen ja yhteisöjen palveluiden välinen yhteistyö lisääntyy	Yhteistyössä järjestettävät asiakasinfot Asiakasohjauksen jatkuva kehittäminen

Vieraskielisten tiedottaminen tehostuu.	Käännös- ja tulkkipalveluiden kehittäminen sekä henkilöstön perehdyttäminen Työelämän ulkopuolella oleville ja työperäisen muuton myötä tulleille tiedottamisen tehostaminen.
Asiakaspalvelu toimii tarvetta vastaavasti. Viranomaisyhteistyön ylläpitäminen ja kehittäminen	Palvelupolkujen sujuvoittaminen ja asiakasohjauksen tehostaminen.
Tunnistetaan asiakkaiden kieleen ja kulttuuriin sekä digitaalisiin liittyvän tietojen ja taitojen koulutustarpeita. Tiedon välittäminen yhteistyöverkostolle	Toiminnan suunnitteluun osallistuminen yhteistyössä Somero-opiston ja oppilaitosten ja vapaaehtoistyön kanssa.
Kotona lapsiaan hoitavien vanhempien kotoutumisen ja työllistymisen tukeminen.	Toimenpiteiden suunnittelu varhaiskasvatuksen, oppilaitosten, Somero-Opiston sekä perhekeskuksen ja työ- ja elinvoimapalveluiden kanssa. Yhteistyön aloittaminen ja käytäntöjen luominen hyvinvointialueen kanssa.

VARHAISKASVATUS

Lapsen varhaiskasvatus ja esiopetus suunnitellaan yhteistyössä vanhempien kanssa. Varhaiskasvatuksen aloittamisen työkäytännöissä tunnistetaan vieraskielisten perheiden erityistarpeet.

Tavoite 2022-2024	Toimenpiteet 2022-2024
Lasten eri kielet, kulttuurit ja katsomukset nivotaan osaksi jokapäiväistä varhaiskasvatusta. Taataan lapselle mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin kielitausta ja -taito huomioon ottaen.	Monipuoliset osallistamisen menetelmät, visuaalinen tuki, konkreettiset eleet ja ilmeet, kasvattajan sensitiivisyys kuulla lasta.
Taataan vanhemmille mahdollisuus tulla kuulluksi, osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatusasioissa. Tunnistetaan yhteistyön kriittiset siirtymäkohdat ja kehitetään palveluprosessia.	Tulkkien käyttö, asioiden riittävä selventäminen ja tarvittaessa kertaaminen sekä vanhemman aktiivinen kutsuminen vuorovaikutukseen. Selkeä kielellinen ja kuvallinen viestintä. Käännöspalveluiden käyttäminen viestinnän tukena. Vahvistetaan kaikkien lasten ja vanhempien kokemusta kuulumisesta vertaisryhmään ja yhteisöön. Esim. toiminnalliset perheillat ja tapahtumat, lastenkonsertit eri kielillä. Opastus varhaiskasvatuspaikan ja varhaiskasvatuksen aloittamiseen, esiopetukseen ilmoittautumiseen • sähköinen hakeminen omatoimisesti, avusteinen hakeminen • digitaalisten opastus (sovitaan kouluttaja + liittyminen muihin digikoulutuksiin) • nettisivuilla ajankohtaiset tiedot ja ohjeet, jotta asiakasohjaus muista palveluista etenkin hyvinvointialueelta mahdollistuu • sähköisen ajanvarauksen, tunti-ilmoituksen tekeminen. Käännettyjä materiaaleja materiaalipankissa • Vasun avaaminen -selittäminen

	<p>Vanhempainillat/perheiltä kohdennetusti</p> <ul style="list-style-type: none">• selkokieline kutsu. Käännetty pohja, jota voi käyttää eri päiväkodeissa sekä selitys, mikä on vanhempainilta• Vasun avaaminen – selittäminen• kulttuuriin tutustuttaminen – vanhempana uudessa kulttuurissa. <p>Loma-aikojen hoidon tarpeen kyselyt, palautteet vanhemmilta</p> <ul style="list-style-type: none">• sähköinen asiointi• selkokieline kysely rinnalla.• käännetty ohje. <p>Selkokieline; opastettu avustus kyselyyn vastaamisessa.</p> <p>Riittävän resurssin varmistaminen esikoulun ja koulunaloituksen nivelvaiheeseen</p>
Moninaisuutta kunnioittavan ilmapiirin rakentaminen kaikkiin varhaiskasvatusryhmiin	<p>Täydennyskoulutusta varhaiskasvatuksen henkilöstön osamisen vahvistamiseksi. Varhaiskasvatukseen kieliharjoitteluun monikielisiä alan opiskelijoita.</p> <p>Toimenpiteiden tarkistaminen väestörakenteen mukaisesti</p>

PERUSOPETUS	
<p>Vieraskieline oppilas aloittaa koulunkäynnin perusopetukseen valmistavalla luokalla tai yleisopetuksessa. Integroituminen omaan lähikouluun alkaa mahdollisimman pian. Suomen kielen oppimisen tueksi järjestetään suomi toisena kielenä -opetusta. Oman äidinkielen opetusta järjestetään mahdollisuuksien mukaan. Päätökset opetettavista oman äidinkielen ja katsomusaineiden ryhmistä tehdään lukuvuosittain.</p>	
Tavoite 2022-2024	Toimenpiteet 2022-2024
<p>Opetuksen järjestäminen tarvetta vastaavasti</p> <p>Kehitetään valmistavan opetuksen oppilaiden integroitumista yleisopetukseen.</p>	<p>Valmistava opetus järjestetään tarpeiden mukaisesti. Tuetaan integroitumista yleisopetukseen. Tarvittaessa perustetaan uusia ryhmiä.</p> <p>Suomi toisena kielenä -opetusta kohdennetaan tarpeen mukaan.</p> <p>Oman äidinkielen opetusryhmiä lisätään mahdollisuuksien mukaan.</p>
<p>Vanhemmat tutustuvat suomalaiseseen koulujärjestelmään. Opastetaan huoltajia Wilman käyttöön.</p>	<p>Kouluun ilmoittautumisen tuki: vieraskielisten tiedottaminen ja opastus.</p> <p>Koulun aloittaminen uudessa kulttuurissa –perehdytys koulun aloittaville huoltajille ja oppilaille.</p> <p>Vieraskielisten asioinnin tuki: kouluun ja iltpäivätoimintaan ilmoittautuminen, koulukyydit, opiskelijahuolto, Wilman käyttö.</p>
<p>Lisätään selkokielistä viestintää.</p>	<p>Vieraskielisten huoltajien palautteen keräämistä kehitetään, esimerkiksi huoltajakyselyt ja koulujen keräämät palautteet kohdennetusti.</p> <p>Vahvistetaan monikielistä tiedottamista ja viestinnän yhteistyötä.</p>

TYÖLLISYYSPALVELUT	
Työkäisille aikuisille järjestetään mahdollisuuksien mukaan työllisyyspalveluita, työllisyyttä edistäviä palveluita, työpajatoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta	
Tavoite 2022-2024	Toimenpiteet 2022-2024
Selvitys ja toimenpiteet osaan vieraskielisen työvoiman työllisyyden edistämiseksi.	Tuotetaan palveluja vieraskielisen työvoiman osaamisen kehittämiseksi ja työllisyyden edistämiseksi. Edistetään kansainvälisten opiskelijaharjoittelijoiden kaupungin yksiköihin ja yrityksiin yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Edistetään sekä kaupungin sisäisten, että kaupungin ulkopuolisten toimijoiden välistä yhteistyötä kansainväliseen rekrytointiin liittyen. Edistetään yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Arvioidaan hankerahoituksen tarve ja tarjolla olevien hankerahoitusten soveltuvuus suhteessa kehittämistarpeisiin. Vieraskielisen työvoiman työllistymiseen liittyvät toimenpiteet kuvataan tarkemmin työllisyysohjelmassa 2022–2024. TE-palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kuntaan 2024. Valmistaudutaan maahanmuuttajien palvelujen tuottamiseen
Ammattiin valmistuneiden maahanmuuttajien työllistymisen nopeuttaminen. Vailla ammattitaitoa olevien tukeminen kouluttautumiseen	Työllistämisen kuntalisän kriteerit uudistetaan ja määräraha kohdistetaan vieraskielisen työvoiman työllisyyden edistämiseen.
Yhteistyön vahvistaminen kotoutumispalvelujen ja Somero-Opiston välillä.	Asiakasohjauksen ja verkostotyön prosessien kehittäminen Työllistymistä edistävien toimenpiteiden suunnittelu.

NUORISOTYÖ	
Vahvistetaan henkilöstön monikulttuurisuusosaamista.	
Tavoite 2022-2024	Toimenpiteet 2022-2024
Monipuolisen harrastustoiminnan lisääminen. Kulttuurien välisen vuoropuhelun vahvistaminen – suvaitsevaisuuskasvatus	Lisätään maksutonta harrastustoimintaa koulupäivän välittömään yhteyteen. Mahdollistetaan myös vieraskielisten nuorten osallisuus. Kansainvälisen nuorisotyön kehittäminen esim. ryhmävaihdot.

LAPSIPERHEIDEN PALVELUT	
Vieraskielisiä perheitä ohjautuu avoimen päiväkodin sekä perhekeskuksen palveluihin.	
Tavoite 2022-2024	Toimenpiteet 2022-2024
Perhekeskus toteuttaa lapsiperheiden hyvinvoinninohjausta	Vauvaperheiden, kotona lapsiaan hoitavien vanhempien ohjaaminen palvelujen piiriin.

Asiakasohjauksen vahvistaminen ja yhteistyön kehittäminen	Avoin päiväkotito on turvallinen paikka harjoitella suomen kieltä. Lapsiperheiden kanssa työskentelevät antavat neuvontaa, ohjausta ja tukea kasvatukseen ja sekä vanhemmuuteen liittyvissä asioissa uudessa kulttuurissa.
---	--

YHTEISÖT Tehdään yhteistyötä vanhus- ja vammaisneuvostojen sekä somerolaisten yhdistysten, yhteisöjen ja vapaaehtoisten kanssa	
Tavoite 2022-2024	Toimenpiteet 2022-2024
Osallisuuden vahvistaminen	Yhdistykset mahdollistavat erilaisia ryhmätoimintoja ja vertaistukea. Verkostotyöskentelyssä tuodaan esiin kaksisuuntaista kotoutumista. Kaksisuuntaisella kotoutumisella tarkoitetaan sitä, että kun Suomeen muuttaa väestöä muista maista ja kulttuureista, suomalaiset opettelevat ja sopeutuvat monikulttuurisempaan ja moninaisempaan työ- ja kulttuurielämään, jossa on jatkuvasti näkyvillä yhä useammanlaisia tapoja elää, toimia, työskennellä ja viihtyä Suomessa.

SOMERO-OPISTO Maahanmuuttajataustaisten koulutustarjonta monipuolistuu ja laajentuu.	
Tavoite 2022-2024	Toimenpiteet 2022-2024
Vieraskielisille tarjotaan kielen ja kulttuuriin, digitaitoihin sekä työllistymiseen liittyvän tietojen ja taitojen opintotarjontaa tarvetta vastaavasti. Muu kurssitarjonta tukee kotoutumista – vieraskieliset ohjautuvat erilaisille kursseille	Koulutusten järjestäminen verkostomaisesti (digikoulutukset S2-kielikoulutukset ja erilaiset kotoutumista tukevat koulutukset S2-opinnot: alkeis- ja jatkokurssit Selkokieliset työelämän korttikoulutukset Osaamisperusteinen opintokokonaisuus: kulttuuriorientaatio, digitaidot, yrittäjyysosaaminen, työelämän pelisäännöt, työhyvinvointi, liikunta

KULTTUURI-, LIIKUNTA- JA TAPAHTUMAPALVELUT Vieraskielisten asiakasohjauksen kautta tavoitetaan vasta kaupunkiin muuttaneita.	
Tavoite 2022-2024	Toimenpiteet 2022-2024
Kaksisuuntaisen kotoutumisen ja kulttuurien välisen vuoropuhelun tukeminen Osallisuuden lisääminen	Tiedottaminen palveluiden ja tapahtumien tarjonnasta ja käytettävyydestä.

KIRJASTO Vieraskielisten asiakasohjauksen kautta tavoitetaan vasta kaupunkiin muuttaneita.	
Tavoite 2022-2024	Toimenpiteet 2022-2024
Kirjasto on tasa-arvoinen ja turvallinen tila kaikille kuntalaisille. Vieraskielisten vanhempien tukeminen kirjaston käyttäjiksi.	Vieraskielisten kirjastokierrokset. Selkoaineiston ja oman kielisen kirjallisuuden löytämisen tukeminen ja tietoteknisten välineiden käyttö.

VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI	
Tavoite 2022-2024	Toimenpiteet 2022-2024
Osallisuuden vahvistaminen Vieraskielisille suunnatun viestinnän kehittäminen	Maahan muuttaneille tuotetaan infokirje ja järjestetään mahdollisia infoiltoja. Englanninkielistä viestintää lisätään verkkosivuille. www.info-finland.fi -verkkosivuston käyttö monikielisen viestinnän tukena. Viestintä toimii tukipalveluna muiden palveluiden käyttäjille, kun he kehittävät erikielistä viestintää.

7. Lähteet ja lisätietolinkit

Someron kaupungin strategia: <https://www.somero.fi/kaupunki-ja-hallinto/talous-ja-strategia/strategiat-saannot-ja-sopimukset/>

ELY-keskuksen työllisyyskatsaukset: <https://www.ely-keskus.fi/ely-varsinais-suomi-tyollisyys-katsaukset>

Laki kotoutumisen edistämisestä: Laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX® <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386>

Selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista: Valtioneuvoston selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163237>

Työ- ja elinkeinoministeriö: Kotoutumisen sanasto <https://valtioneuvosto.fi/-/1410877/kotoutumisen-sanasto-yhdenmukaistaa-kotoutumiseen-liittyvien-kasitteiden-kayttoa>

Valto (valtioneuvosto.fi) Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163149/VN_2021_48.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161278>